

Joachim Roman Bar

Droga do beatyfikacji Rafała Chylińskiego

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawno-historyczny 34/3-4, 215-218

1991

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

DROGA DO BEATYFIKACJI RAFAŁA CHYLIŃSKIEGO

Rafał Melchior Chyliński, franciszkanin urodzony na początku stycznia 1694 r. we wsi Wysoczka w parafii Buk koło Poznania, zmarł dnia 2 grudnia 1741 r. w Łagiewnikach koło Łodzi. Należy on do tych osób mających być wyniesionymi na ołtarze, których proces do beatyfikacji trwał ponad 200 lat. Jego życie cechował heroizm, nie brakowało też cudów dokonanych przez Boga za jego pośrednictwem. Jego współbracia zakonni rozwinęli odpowiednie starania do uzyskania beatyfikacji, ale wynik tych starań doszedł do skutku dopiero przy końcu XX wieku. Niekorzystne losy państwa polskiego odbiły się negatywnie na prowadzeniu kościelnego procesu do beatyfikacji.

1. Do zakonu franciszkańskiego wstąpił o. Rafał Chyliński w Krakowie w 1715 r. gdy już ukończył 21 lat życia. Przebywał w różnych klasztorach franciszkańskiej prowincji polskiej, między innymi w Piotrkowie, Warce, Poznaniu, Pzdrach, najdłużej jednak w Łagiewnikach. Wszędzie odznaczał się gorliwością w spełnianiu posługi kapłańskiej, głównie jako niestrudzony spowiednik. Pokorny, umartwiony, dbający o ubogich, przyjaciel najniżej postawionych w hierarchii społecznej, już za życia uważany za świętego, zwrócił na siebie uwagę wiernych licznie przybywających do sanktuarium św. Antoniego Padewskiego w Łagiewnikach. Sława świętości o. Rafała coraz bardziej wzmagała się po jego śmierci. Liczne łaski upraszane za jego wstawiennictwem u Boga skłoniły władze zakonne i diecezji gnieźnieńskiej do przeprowadzenia procesu informacyjnego rozpoczętego w 1761 r., a więc w dwadzieścia lat po zgonie Sługi Bożego. W procesie zebrano obfity materiał na udowodnienie heroiczności cnót. Przesłuchano wówczas 39 osób, chociaż żyło wówczas jeszcze wielu innych świadków naocznych, gdyż o. Rafał przeżył tylko 47 lat.

2. Zgodnie z ówczesną procedurą wprowadzenie sprawy (*introductio causae*) nastąpiło dnia 29 maja 1772 r., po przestudiowaniu w Rzymie akt procesu diecezjalnego. W latach 1773—1777 odbył się proces apostolski, w którym zeznawały 63 osoby. Nie było większych trudności z przeprowadzeniem tego procesu, mimo klęsk politycznych Polski. Wprawdzie pierwszy rozbiór Polski nastąpił w 1772 roku, ale Wielkopolska w tym czasie jeszcze tak ciężko nie odczuwała skutków klęsk narodowych.

3. W dniu 31 maja 1786 r. Stolica Apostolska zatwierdziła przeprowadzone procesy. Odtąd można było rozpocząć przygotowanie akt

procesowych do dyskusji nad heroicnością cnót o. Chylińskiego. Niestety, skomplikowana sytuacja polityczna w Europie wpłynęła negatywnie na dalszy bieg procesu beatyfikacyjnego. W Polsce, zakony zostały zagrożone w swym istnieniu. Utrudniony kontakt z Rzymem nie pozwalał na normalne wspieranie prac w Rzymie ze strony prowincji farniszkańskiej. Wojny napoleońskie skrępowywały działalność Stolicy Apostolskiej, m. in. akta dykasterii Kurii Rzymskiej, w tym akta do beatyfikacji o. Chylińskiego, zostały wywiezione przez Napoleona do Francji. Odnalazły się one dopiero po pierwszej wojnie światowej. Przed końcem XVIII wieku Postulacja zdążyła wydrukować jedynie zeznania świadków obydwu procesów (diecezjalnego i apostolskiego) razem z podstawowymi dokumentami, czyli summariusz procesu. Później nastąpiła dłuższa przerwa w prowadzeniu procesu do beatyfikacji.

4. We franciszkańskiej Postulacji generalnej w Rzymie nie zapomniano jednak o sprawie o. Rafała. W latach 1824—1826 rozwinął w Rzymie starania o beatyfikację o. Apolinary Podolski, postulator prowincji polskiej. Prawdopodobnie dzięki jego interwencjom wydrukowano przed 1830 r. uwagi (*animadversiones*) generalnego promotora wiary. Nie doszło jednak do przygotowania odpowiedzi adwokata na te uwagi. Kult prywatny o. Rafała trwał dalej, nawet powiększał się. Wierni nawiedzali grób Sługi Bożego w Łągielnikach. W wieku XIX i XX ukazało się kilka życiorysów i wiele artykułów w prasie na temat świątobliwego kapłana — zakonnika. W 1906 r. komisja kościelna pod przewodnictwem Wincentego Popiela, arcybiskupa warszawskiego, dokonała otwarcia trumny o. Chylińskiego.

5. Po 1918 roku, kiedy franciszkanie na nowo rozpoczęły działalność w Łągielnikach, wznowiono ze strony odrodzonej prowincji polskiej urzędowe kroki zmierzające do ukończenia procesu beatyfikacyjnego. Dekret Kongregacji Obrzędów z 17 listopada 1926 r. pozwalał na kontynuowanie procesu według norm Kodeksu prawa kanonicznego z 1917 r. Po roku 1930 procesem o. Rafała zajął się gorliwie i umiejętnie nowy postulator generalny o. Wojciech Topoliński. Poparli go prowincjałowie polscy (o. Kornel Czupryk i o. Anzelm Kubit). Sprawa została oddana w ręce dobrych adwokatów, a koszty z tym związane pokryła prowincja polska. Do wybuchu drugiej wojny światowej w 1939 r. przygotowano prawie całą pozycję, czyli zbiór akt procesowych, celem przedstawienia do dyskusji nad heroicnością cnót o. Chylińskiego. Nowy summariusz ukończono 22 kwietnia 1937 r., informacja ze strony Postulacji nosi datę 24 czerwca 1937 r., uwagi generalnego promotora wiary są z dnia 11 kwietnia 1939 r. Odpowiedzi adwokatów na uwagi promotora wiary nie zdołano już wydrukować przed wybuchem wojny. Noszą one datę 6 kwietnia 1940 r. Inne dokumenty, dołączone do odpowiedzi adwokatów były nadesłane z Polski do Rzymu na początku 1939 r., a więc przed wybu-

chem wojny. W 1940 r. można było przedstawić komplet akt (*positio*) potrzebnych w Kongregacji Obrzędów do dyskusji nad heroicznymi cnót. Był to wielki krok na drodze do pomyślnego zakończenia sprawy beatyfikacji o. Rafała.

6. W jesieni 1939 r. zginął z rąk niemieckich na Pomorzu przebywający w Polsce postulator o. W. Topoliński. Sprawa procesu ponownie została zawieszona. Dopiero w 1945 r. poprowadził ją dalej nowy postulator o. Antoni Ricciardi. Tym razem proces w Kongregacji Obrzędów posuwał się szybko. Wstępna dyskusja (*congregatio antipraeparatoria*) odbyła się 20 marca 1945 r. Druga dyskusja tzw. przygotowawcza (*congr. praeparatoria*) dnia 22 kwietnia 1947 r. Z powodu pewnych niejasności w aktach trzeba było odbyć jeszcze drugą sesję przygotowawczą w dniu 11 maja 1948 r. Potem nastąpiła kongregacja generalna w dniu 22 marca 1949 r. z udziałem pap. Piusa XII. Na niej zapadła decyzja o wydaniu dekretu heroicznosci cnót, a sam dekret nosi datę 13 maja 1949 r. Został on ogłoszony na polecenie pap. Piusa XII w urzędowym piśmie Stolicy Apost. *Acta Apostolicae Sedis* (vol. 42 z 1950 r., s. 148—151). Powyższy dekret zamknął zasadnicze etapy procesu do beatyfikacji. Należało jeszcze przedstawić Stolicy Apost. dokumentację o cudach zdziałanych za przyczyną o. Rafała.

7. Postulator o. W. Topoliński, pracujący nad ukończeniem procesu do beatyfikacji o. Chylińskiego, przeglądał równocześnie dokumenty odnoszące się do łask uzyskanych u Boga za przyczyną Sługi Bożego. On też wytypował odpowiednie fakty do aprobaty Stolicy Apost. W procesie apostolskim gnieźnieńskim z 1777 r. znalazł obszerne dowody na nagłe uzdrowienie z ciężkiej choroby Zygmunta Staniszewskiego w styczniu 1764 r. Sprawę tego cudu przedłożył o. Topoliński do zbadania i zaopiniowania doktorowi medycyny Madeyskiemu, znanemu polskiemu lekarzowi zamieszkałemu w Rzymie. Dr Madeyski przestudiował akta procesowe w świetle dzisiejszej wiedzy medycznej i w 1936 r. wydał na piśmie opinię, że sprawa ta może być przedstawiona w procesie do beatyfikacji. O. Topoliński z powodu wypadków wojennych i zgonu w Polsce nie mógł przekazać swemu następcy w Postulacji opinii dra Madeyskiego o nagłym uzdrowieniu Z. Staniszewskiego. Dopiero postulator o. A. Sanna odkrył w archiwum Postulacji opinię dra Madeyskiego, zainteresował się bliżej opisanym faktem i opracował pełną dokumentację odnoszącą się do wspomnianego uzdrowienia. W okresie od maja 1989 r. do lutego 1990 r. wydrukował akta według dzisiejszej procedury obowiązującej w Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych. Dyskusja nad przedstawionym cudem do beatyfikacji odbyła się na zebraniu konsulty lekarskiej w marcu 1990 r. Dała ona wynik pozytywny. Następne zebrania w Kongregacji (teologów i kardynałów) również wypowiedziały się przychylnie w sprawie przedstawionego przypadku cudownego

uzdrowienia. Wobec czego uroczysta beatyfikacja Rafała Chylińskiego mogła się odbyć w 1991 r., po 250 latach jakie upłynęły od jego śmierci.

Bibliografia:

- 1) S. Rituum Congr., Gnesnen. seu Varsavien., ... Raphaëlis Chyliński, Positio super virtutibus, Roma 1940.
- 2) Gnesnen. seu Varsavien., ... Raphaëlis Chyliński, Super dubio: An constet de miraculo ..., Roma 1990.
- 3) L. J. Bernatek, Czcigodny sługa Boży Rafał Chyliński, Łódź 1982.

O. Joachim Roman Bar OFMConv.